

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

LĒMUMS PAR TIESVEDĪBAS IZBEIGŠANU

Rīgā

2006. gada 27. decembrī

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas rīcības sēdes priekšsēdētājs Aivars Endziņš, tiesneši Andrejs Lepse, Romāns Apsītis, Aija Branta, Juris Jelāgins un Gunārs Kūtris,

2006. gada 27. decembra rīcības sēdē, izskatot lietu Nr. 2006-24-03 „Par Ministru kabineta 2004. gada 7. decembra noteikumu Nr. 1003 „Kārtība, kādā piešķir un izmaksā bērna kopšanas pabalstu un piemaksu pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem” 3.1. punktā un Ministru kabineta 2006. gada 8. augusta noteikumu Nr. 644 „Noteikumi par bērna kopšanas pabalsta un piemaksas pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalsta un piemaksas piešķiršanas un izmaksas kārtību” 2.2. punktā ietvertās normas vārdu „un ne vairāk kā 392 lati mēnesī” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam”,

konstatēja:

1. Lieta Nr. 2006-24-03 „Par Ministru kabineta 2004. gada 7. decembra noteikumu Nr. 1003 „Kārtība, kādā piešķir un izmaksā bērna kopšanas pabalstu un piemaksu pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem” 3.1. punktā un Ministru kabineta 2006. gada 8. augusta noteikumu Nr. 644 „Noteikumi par bērna kopšanas pabalsta un piemaksas pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem

apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalsta un piemaksas piešķiršanas un izmaksas kārtību” 2.2. punktā ietvertās normas vārdu „un ne vairāk kā 392 lati mēnesī” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam” Satversmes tiesā ierosināta pēc Marinas Ķēniņas, Ineses Lazdupes, Ineses Līces, Ilzes Lūses, Indras Markovas, Ilzes Mālkalnes, Gintas Ozolas, Sniedzes Sainsas, Ildzes Straumes, Nellijas Titovas un Daces Voitkevičas (turpmāk – pieteikuma iesniedzējas) konstitucionālās sūdzības.

2. Pieteikuma iesniedzējas apstrīdējušas tiesību normu, kas noteic, ka pabalsta apmērs personai, kura kopj bērnu vecumā līdz gadam, ja šī persona ir nodarbināta (uzskatāma par darba ņēmēju vai pašnodarbināto saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu”) dienā, ar kuru pabalsts tiek piešķirts, un atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, nevar pārsniegt 392 latus mēnesī.

Apstrīdētā tiesību norma ir ietverta Ministru kabineta 2004. gada 7. decembra noteikumu Nr. 1003 „Kārtība, kādā piešķir un izmaksā bērna kopšanas pabalstu un piemaksu pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem” (turpmāk – noteikumi Nr. 1003) 3.1. punktā un Ministru kabineta 2006. gada 8. augusta noteikumu Nr. 644 „Noteikumi par bērna kopšanas pabalsta un piemaksas pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalsta un piemaksas piešķiršanas un izmaksas kārtību” (turpmāk – noteikumi Nr. 644) 2.2. punktā.

3. Pieteikuma iesniedzējas lūdz atzīt noteikumu Nr. 1003 3.1. punktā un noteikumu Nr. 644 2.2. punktā noteikto bērna kopšanas pabalsta maksimālo apmēru („un ne vairāk kā 392 lati mēnesī”) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. pantam.

Pieteikuma iesniedzējas uzskata, ka bērna kopšanas pabalsta aprēķināšanas sistēma bērna kopšanas atvaļinājuma laikā būtiski samazina ienākumus personām, kuru mēneša vidējā apdrošināšanas iemaksu alga pārsniedz 560 latus. Ja personas mēneša vidējā apdrošināšanas iemaksu alga ir 560 lati, šī persona saņemot bērna kopšanas pabalstu maksimālā apmērā – 392 latus mēnesī. Bet, ja personas mēneša

vidējā apdrošināšanas iemaksu alga pārsniedz 560 latus, tas neietekmējot personai piešķiramā bērna kopšanas pabalsta apmēru, proti, arī šādos gadījumos personas saņemot tāda paša apmēra pabalstu.

Pieteikumos uzsvērts, ka bērna vecākiem esot jāsaņem bērna kopšanas pabalsts tādā apmērā, kas ir faktiski līdzvērtīgs iepriekš saņemtajai viena vecāka mēnešalgai, jo tikai tādā gadījumā nepasliktināšoties ģimenes materiālais stāvoklis bērna kopšanas atvaļinājuma laikā.

Lai gan pieteikumos nav noliegta valsts tiesības noteikt bērna kopšanas pabalsta apmēra ierobežojumus, tomēr pieteikuma iesniedzējas pauž viedokli, ka šādiem ierobežojumiem jābūt vienlīdzīgiem pret personām, uz kurām tie attiecas. Ar apstrīdēto normu noteiktais pabalsta maksimālais apmērs pārkāpjot Satversmes 91. pantu, proti, tas esot netaisnīgs un diskriminējošs. Personas, kuru mēneša vidējā apdrošināšanas iemaksu alga pārsniedz 560 latus, nesaņemot tādu bērna kopšanas pabalstu, kas būtu proporcionāls samaksātajām nodokļu summām, pretstatā personām, kuru mēneša vidējā apdrošināšanas iemaksu alga nepārsniedz 560 latus.

Pieteikuma iesniedzējas norāda, ka apstrīdētā norma neatbilst tiesiskās vienlīdzības principam, jo paredzot atšķirīgu attieksmi pret divām savstarpēji salīdzināmām personu grupām – personām, kuru mēneša vidējā apdrošināšanas iemaksu alga pārsniedz 560 latus, un personām, kuru iemaksu alga nepārsniedz 560 latus. Bērna kopšanas pabalsta maksimālais apmērs liedzot personām, kuru mēneša vidējā apdrošināšanas iemaksu alga pārsniedz 560 latus, saņemt bērna kopšanas pabalstu 70 procentu apmērā no vidējās mēneša apdrošināšanas iemaksu algas.

Apstrīdētajā normā noteiktajai atšķirīgajai attieksmei neesot objektīva un saprātīga pamata, jo par tādu nevarot uzskatīt valsts budžeta līdzekļu ekonomēšanu. Tāpat šajā gadījumā esot pārkāpts samērīguma princips, proti, bērna kopšanas pabalsta apmēru esot iespējams noteikt, izmantojot personas tiesības mazāk ierobežojošus līdzekļus.

4. 2006. gada 11. decembrī Satversmes tiesa pasludināja spriedumu lietā Nr. 2006-10-03 “Par Ministru kabineta 2004. gada 7. decembra noteikumu Nr. 1003 „Kārtība, kādā piešķir un izmaksā bērna kopšanas pabalstu un piemaksu pie bērna

kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem” 3.1. punktā un Ministru kabineta 2006. gada 8. augusta noteikumu Nr. 644 „Noteikumi par bērna kopšanas pabalsta un piemaksas pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalsta un piemaksas piešķiršanas un izmaksas kārtību” 2.2. punktā ietvertās normas vārdu „un ne vairāk kā 392 lati mēnesī” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam”. Spriedumā tika konstatēts, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 91. pantam.

Spriedums 2006. gada 19. decembrī publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un stājies spēkā.

5. Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 5. punkts paredz, ka tiesvedību var izbeigt lietā līdz sprieduma pasludināšanai ar Satversmes tiesas lēmumu, ja pasludināts spriedums citā lietā par to pašu prasījuma priekšmetu.

Lietā Nr. 2006-10-03 un lietā Nr. 2006-24-03 pieteikuma iesniedzējas apstrīdēja vienu un to pašu tiesību normu, proti, noteikumu Nr. 1003 3.1. punktā un noteikumu Nr. 644 2.2. punktā ietvertās normas vārdus „un ne vairāk kā 392 lati mēnesī”.

Abās lietās pieteikuma iesniedzējas lūdz izvērtēt šīs tiesību normas atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

Tāpat pieteikuma iesniedzējas ir sniegušas līdzīgu juridisko pamatojumu tam, kāpēc šī norma neatbilst Satversmes 91. pantam.

Līdz ar to lietā Nr. 2006-10-03 un lietā Nr. 2006-24-03 prasījuma priekšmets sakrīt.

6. Lietā Nr. 2006-24-03 ir ietverts prasījums, kas jau ir izspriests lietā Nr. 2006-10-03.

Līdz ar to ir pamats izbeigt tiesvedību lietā Nr. 2006-24-03.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 5. punktu, Satversmes tiesa

nolēma:

izbeigt tiesvedību lietā Nr. 2006-24-03 „Par Ministru kabineta 2004. gada 7. decembra noteikumu Nr. 1003 „Kārtība, kādā piešķir un izmaksā bērna kopšanas pabalstu un piemaksu pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem” 3.1. punktā un Ministru kabineta 2006. gada 8. augusta noteikumu Nr. 644 „Noteikumi par bērna kopšanas pabalsta un piemaksas pie bērna kopšanas pabalsta par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalsta un piemaksas piešķiršanas un izmaksas kārtību” 2.2. punktā ietvertās normas vārdu „un ne vairāk kā 392 lati mēnesī” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam”, kas ierosināta pēc Marinas Ķēniņas, Ineses Lazdupes, Ineses Līces, Ilzes Lūses, Indras Markovas, Ilzes Māļkalnes, Gintas Ozolas, Sniedzes Sainsas, Ildzes Straumes, Nellijas Titovas un Daces Voitkevičas konstitucionālās sūdzības.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcības sēdes priekšsēdētājs

A. Endziņš